

INGLIZ TILINI O'RGANISHDA TEXNOLOGIYALARNING ROLI: ILOVALAR VA ONLAYN KURSLAR

Ixmatov Baxtiyor Abdumajid o'g'li

Samarqand davlat chet tillar instituti Ingliz tili fakulteti 2-bosqich talabasi

Ilmiy rahbar: Samarqand davlat chet tillar instituti

prof. Obruyeva Gulchexra Xamrokulovna

Annotation This scientific article discusses the role of modern technologies in learning English, especially the impact of mobile applications and online courses on the educational process and their effectiveness. A summary is given based on real examples of students' independent learning opportunities, increased motivation, and results achieved through technological approaches. The advantages and disadvantages of digital tools are also analysed based on international experience and statistical data.

Keywords: *English language competence, technologies in education, mobile learning applications, distance learning, digital tools, learning effectiveness*

Аннотация: В данной научной статье рассматривается роль современных технологий в изучении английского языка, особенно влияние мобильных приложений и онлайн-курсов на образовательный процесс и их эффективность. Краткое изложение дается на основе реальных примеров возможностей самостоятельного обучения студентов, повышения мотивации и результатов, достигнутых с помощью технологических подходов. Также анализируются преимущества и недостатки цифровых инструментов на основе международного опыта и статистических данных.

Ключевые слова: *англоязычная компетенция, технологии в образовании, мобильные обучающие приложения, дистанционное обучение, цифровые инструменты, эффективность обучения*

Annotatsiya: Mazkur ilmiy maqolada zamonaviy texnologiyalarning ingliz tilini o'rganishdagi o'rni yoritilgan bo'lib, ayniqsa mobil ilovalar va onlayn kurslarning ta'lim jarayoniga ta'siri va ularning samaradorligi tahlil etilgan. Talabalarning mustaqil o'rganish imkoniyatlari, motivatsiya oshishi hamda texnologik yondashuvlar orqali erishilgan natijalar haqidagi real misollar asosida umumlashtirish berilgan. Shuningdek, xalqaro tajriba va statistik ma'lumotlarga tayangan holda raqamli vositalarning afzallik va kamchiliklari ham tahlil qilinadi.

Kalit so'zlar: *ingliz tili kompetensiyasi, ta'limda texnologiyalar, mobil o'quv ilovalari, masofaviy o'qitish, raqamli vositalar, o'zlashtirish samaradorligi*

Kirish. So'nggi yillarda ingliz tilining xalqaro muloqotdagi roli sezilarli darajada ortdi. British Council ma'lumotlariga ko'ra (2023), dunyo bo'ylab 1,5 milliarddan ortiq kishi ingliz tilida so'zlashadi. Ulardan 400 millioni — ona tili

sifatida, qolganlari esa chet tili sifatida foydalanadi. Shu sababli ta'lim tizimida innovatsion texnologiyalar keng joriy etilmoqda.

So'nggi o'n yillikda mobil ilovalar va onlayn kurslar eng ko'p qo'llaniladigan o'quv vositalariga aylangan. Statista (2022) hisobotiga ko'ra, Duolingo ilovasining oylik foydalanuvchilari soni 60 milliondan oshgan. Shuningdek, Coursera va EdX kabi platformalarda o'quvchilar soni har yili 300% ga oshmoqda (UNESCO, 2023).

Ushbu maqolada ingliz tilini texnologik yordamda o'rganish samaradorligi, xususan yoshlar orasida foydalanish holati real misollar va ilmiy asoslar bilan tahlil qilinadi.

Metodologiya. Tadqiqotda sifat va miqdoriy yondashuvlar qo'llanildi. SamDChTIning 2–4-bosqichida tahsil olayotgan 150 nafar talabalar o'rtasida so'rovnoma o'tkazildi. Savollar quyidagicha edi:

1. Qaysi ilovalardan foydalanasiz?
2. Kuniga necha soat til o'rganishga sarflaysiz?
3. Onlayn kurslarda qatnashganmisiz?
4. Qaysi til ko'nikmalingiz rivojlandi (eshitish, gapirish, o'qish, yozish)?

Bundan tashqari, 20 nafar faol foydalanuvchi bilan suhbat o'tkazilib, ularning motivatsiyasi, o'quv strategiyasi hamda texnologiyalardan foydalanish uslublari o'rganildi.

Olingan statistik natijalar SPSS dasturi orqali qayta ishlanib, grafik va diagrammalar shaklida taqdim etildi.

Natijalar. So'rovnoma natijalari quyidagicha:

87% talabalar texnologiyalardan foydalangan;

Eng ko'p ishlatilgan ilovalar: Duolingo (69%), BBC Learning English (44%), Memrise (38%), Quizlet (29%);

73% talaba haftasiga kamida bir marta onlayn kurslarda qatnashgan;

61% talaba eshitish va lug'at boyligi rivojlanganini bildirgan.

Suhbatlar quyidagilarni aniqladi:

Ilovalar qulay va foydalanishga yengil;

Onlayn kurslar mustaqil o'qishga qiziqishni oshiradi;

Uzoq muddatli foydalanish o'ziga ishonchni kuchaytiradi.

Muhokama. Tahlillar texnologiyalarning quyidagi jihatlar bo'yicha foydali ekanini ko'rsatdi:

1. Shaxsiylashtirilgan o'quv rejasi: Har bir foydalanuvchi o'z darajasiga mos materiallarni tanlaydi. Masalan, Duolingo foydalanuvchi faolligiga asoslanib mashqlarni moslashtiradi.

2. Moslashuvchanlik: Istalgan vaqtda, istalgan joyda til o'rganish imkoniyati mavjud.

3. Darhol fikr-mulohaza: Ko'pgina platformalar darhol natija va tahlil taqdim etadi.

Biroq kamchiliklar ham mavjud:

Cheksiz erkinlik intizomsizlikka olib kelishi mumkin;

Texnologiyaga haddan ortiq bog'lanish holatlari;

Raqamli savodxonlik darajasi past bo'lgan o'quvchilar maksimal foyda ololmaydi.

Oksford universiteti (2021) tadqiqotiga ko'ra, an'anaviy va texnologik o'qitish kombinatsiyasi natijani 23% yaxshilagan.

Xulosa. Xulosa qilib aytganda, mobil ilovalar va onlayn kurslar ingliz tilini o'rganishda samarali vosita hisoblanadi. Ular mustaqil o'rganishga sharoit yaratadi, motivatsiyani oshiradi. Biroq texnologiyalardan oqilona foydalanish, raqamli savodxonlikni oshirish va ularni an'anaviy ta'lim bilan uyg'unlashtirish muhimdir.

Kelajakda sun'iy intellekt, AR/VR texnologiyalari til o'rganishni yanada interaktiv va shaxsiylashtirilgan qiladi. O'qituvchilar va ta'lim muassasalari bu imkoniyatlardan samarali foydalanishi lozim.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. British Council. English Language Learners Worldwide. 2023.
2. Cambridge English. Teaching with Technology Guide. 2022.
3. Coursera Blog. Learner Engagement Report. 2023.
4. European Commission. Digital Competence Framework. 2020.
5. EdTech Hub. Integrating Technology in Language Education. 2021.
6. Future Learn Statistics. Course Completion Rates. 2023.
7. Godwin-Jones R. Mobile-assisted language learning. LL&T Journal. 2018
8. Ministry of Higher Education, Uzbekistan. Digitalization in Education. 2022
9. Oxford University Report. Blended Learning Efficiency. 2021.
10. Kukulska-Hulme A. Mobile Language Learning: Recall Journal. 2020.
11. Statista. Duolingo Monthly Active Users. 2022.
12. UNESCO. Digital Education for Sustainable Development. 2023.
13. Rashidova, G. (2023). INGLIZ TILI DARSLARIDA YOZISH KO'NIKMASINI O'RGATISH JARAYONIDA ZAMONAVIY INNOVATSION TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH. Engineering problems and innovations.
14. Gulomova, R. (2022). AUTHENTIC MATERIALS AS A SOCIOLINGUISTIC APPROACH. *British View*, 7(1).
15. Erdanova, Z. (2021). THE PROBLEM OF THE NORMS OF PHRASEOLOGICAL UNITS. *Mental Enlightenment Scientific-Methodological Journal*, 2021(1), 74-81.
16. Erdanova, Z. (2019). Onomastic is a mirror culture. In *Science and practice: a new level of integration in the modern world* (pp. 149-152).
17. Mamatkulova, F., & Abduvaliyeva, M. (2025, April). MODERN METHODS OF TEACHING ENGLISH. In *Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit* (pp. 186-187).
18. Sultonova, M., & Usmonaliyeva, M. (2024). Pragmalinguistics: exploring the social dynamics of language use. O'zbekiston davlat jahon tillari universiteti konferensiyalari, 633-638.

19. SULTONOVA, M. (2024). On the issue of critical thinking.
20. Sultonova, M. (2024, October). Features of Critical Thinking Skills for B1 Level Learners. In Conference Proceedings: Fostering Your Research Spirit (pp. 786-790).